

3. Kokhanovskaia D. R. "Razvytye kreatyvnyty studentov unyversyteta pry yzuchenyy dystsyplyni «Ynformatsyonnye tekhnolohyy» / D. R. Kokhanovskaia // Vestnyk Orenburhskoho hosudarstvennoho unyversyteta. – 2013. – №. 2 (151). – S. 140–146.
4. Lerner Y. Ya. Razvyvaiushchee obuchenye s dydaktycheskykh pozytysi / Y. Ia. Lerner // Pedahohyka. – 1999. – № 2. – S. 7.
5. Selevko H. K. Kompetentnyty y ykh klassyfykatsiya / H. K. Selevko // Narodnoe obrazovanye. – 2004. – № 4. – S. 138–145.
6. Epstein R. Generativity theory and creativity / R. Epstein // M.A. Runco & R.S. Albert (Eds.), Theories of creativity; rev. edition. – Cresskill, NJ: Hampton Press, 2005. – 264 p.

Димитрова-Бурлаенко С. Д. Пути подготовки студентов технического университета к проявлению креативной компетентности как необходимой составляющей будущей инженерной деятельности

В статье анализируется процесс формирования креативной компетентности студентов технических специальностей. Рассматриваются позиции современных ученых по определению факторов, способствующих проявлению креативности в процессе деятельности. Определяются педагогические условия, влияющие на подготовку студентов технических университетов к проявлению креативной компетентности, а именно: создание креативной образовательной среды, стимулирующей творческую деятельность студентов; развитие креативного потенциала личности путем включения студентов в различные формы учебной, научно-исследовательской деятельности. Предлагаются методы и приемы внедрения определенных педагогических условий в учебный процесс высшего технического учебного заведения. Приводятся примеры образовательных технологий, направленных на формирование креативной компетентности будущих инженеров

Ключевые слова: креативность, креативная компетентность, студенты технических специальностей, инженерная деятельность, подготовка к выявлению креативной компетентности.

Dimitrova-Burlaayenko S. D. Ways of technical university students training for the demonstration of creative competence as necessary component of future engineering activity

The article analyzes the process of creative competence formation for the students of technical specialties. Positions of the modern scholars on determining factors contributing to the manifestation of creativity in the process of activity are considered. The pedagogical conditions influencing the preparation of students of technical universities for the identification of creative competence are determined, namely: creation of a creative educational environment stimulating creative activity of students; development of the creative potential of the personality by inclusion of students to various forms of educational and research activities. Methods and techniques of certain pedagogical conditions introduction in the educational process of the higher technical educational institution are offered. Examples of tasks directed to formation of the creative competence of future engineers are given.

Key words: creativity, creative competence, students of technical specialties, engineering activity, preparation for identification of creative competence.

УДК 378

Жигжитова Л. М.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Стаття присвячена дослідженню нейролінгвістичного програмування, як альтернативному підходу до вивчення іноземних мов. Нейролінгвістичне програмування дозволяє відкрити нові можливості для формування комунікативної компетенції студентів та ґрунтується на гуманістичних засадах педагогічної діяльності викладача, в центрі якої стоїть студент як особистість; пропонується принцип моделювання як найефективніший засіб корегування поведінки, позбавлення страху та досягнення успіху в різних життєвих ситуаціях; формується система особистісних переконань викладача у взаємовідносинах зі студентами, окреслюється спосіб організації навчального процесу та пропонуються альтернативні шляхи конструктивного розв'язання конфліктних ситуацій під час навчальної діяльності; демонструється застосування принципу нейролінгвістичного програмування під час вивчення різних аспектів іноземної мови, зокрема граматичного матеріалу.

Ключові слова: нейролінгвістичне програмування, моделювання, засіб, взаєморозуміння, спілкування, навчальний процес, метод, підхід.

Входження України в Європейське співтовариство, а також розширенням ділових контактів з іноземними партнерами зумовлює необхідність у підготовці багатопрофільних фахівців зі знанням іноземних мов, здатних до генерації та впровадження нових ідей та створення позитивного ставлення до нашої країни на міжнародній арені. Тому питання підвищення ефективності професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів набувають особливої актуальності в сучасних умовах. На допомогу приходять нові методи і підходи, розроблені передовими педагогами і лінгвістами, спрямовані на досягнення основної мети навчання—практичне володіння іноземною мовою. Одним із таких підходів є нейролінгвістичне програмування, технологія, яка дозволяє швидко вивчити мову і розкрити приховані резервні можливості людини.

Засновниками нейролінгвістичного програмування вважають Дж. Гріндлера та Р. Бендлера, які вперше розробили систему підходів та прийомів для успішної взаємодії лікаря та пацієнта, викладача та студента. Також свій внесок у розвиток нової методики зробили американські та британські вчені: Н. Бетс – запропонував шляхи застосування дослідження для навчання іноземним мовам Дж. О'Конор, І. МакДермот, Дж. Сеймур – розширили класифікацію принципів, С. Петрідж, Дж. Ревел – пояснюють механізм застосування, С. Норман, А. Рилат, К. Лохан – надають практичні рекомендації для впровадження в навчальний процес, С. Тернер, П. Ендрюс, Р. Ділтс – розробили серію тренінгів для менеджерів; а російські науковці – В. П. Белянін, І. В. Алещанова, О. Є. Баксанський, О. П. Крюкова, А. С. Шляхіна – застосовують підхід нейролінгвістичного програмування до вивчення іноземних мов.

Мета статті – дослідити та проаналізувати ефективність застосування принципів нейролінгвістичного програмування під час вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Створення незалежної держави України, з її новою економічною, соціальною та політичною структурою, з її інтеграційними процесами в міжнародний освітній та науковий простір потребує висококваліфікованих фахівців зі знанням двох-трьох сучасних іноземних мов. Знання мов відкриває майбутньому спеціалісту доступ до зарубіжних джерел інформації, без якої в наш час неможлива професійна діяльність дипломованого фахівця. Вміння працювати з першоджерелами дає можливість отримати достовірну інформацію, критично її переосмислити та проаналізувати. Іноземна мова стає важливим ресурсом та запорукою соціального та професійного зростання. Тому однією з головних цілей навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі є формування в студентів іншомовної комунікативної компетенції в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: читанні, аудіюванні, говорінні та письмі, а інструментом досягнення цієї цілі в сучасній вітчизняній методиці вибраний комунікативний підхід, який «в найбільшій мірі відбиває специфіку іноземної мови як навчального предмета» [1, с. 39]. Комунікативний підхід бере свій початок у наукових дослідженнях і практичних надбаннях прикладних лінгвістів Британських університетів другої половини минулого століття. Комунікативний підхід має на меті навчити учнів та студентів використовувати мову в реальних життєвих обставинах за допомогою створення на заняттях якнайбільшої кількості ситуацій спілкування та заохотити студентів до активної участі в них [2, с. 7].

Проте в усі часи вибір методів і підходів до вивчення іноземних мов залежав від соціального запиту суспільства, яке також мало значний вплив на мету і зміст навчання. У наш час, в умовах затяжної економічної кризи, в силу об'єктивних причин заклади освіти не отримують належного фінансування, і як наслідок – не створюються необхідні умови для організації ефективного навчального процесу, як-от: недостатня кількість аудиторних годин, відсутній поділ груп на підгрупи, тощо; що значно ускладнює процес формування комунікативних навичок. Тому запит сучасного ринку на конкурентоспроможних фахівців зі знанням іноземних мов вимагає переосмислення класичних методів викладання та створення і впровадження в навчальний процес таких методів і підходів, які б узгоджувалися з принципом свідомості, індивідуалізації та вмотивованої активності студента та відкривали нові можливості в навчанні. На сучасному етапі розвитку педагогічних наук прикладні лінгвісти всього світу почали розробляти та застосовувати цікаві та ефективні методи навчання, які ґрунтуються на розкритті глибинного потенціалу людської свідомості, де головним аспектом навчання є психологічний настрій студентів та їхній емоційний стан. Однією з найефективніших психотехнологій, яка допомагає людині змінити себе і своє відношення до навколишнього світу, є так зване нейролінгвістичне програмування, методичний підхід, який виник у 1970-х роках у результаті експериментальної роботи психотерапевта Дж. Гріндлера та студента-лінгвіста Р. Бендлера як альтернативна форма терапії. Молодих дослідників зацікавив феномен впливу людей один на одного і можливість повторення моделі поведінки дуже успішних людей. Свою роботу молоді експериментатори назвали «нейролінгвістичне програмування» – це набір засобів, зразків та стратегій для отримання результативного спілкування, особистісного зросту, змін та навчання. «Програмування» базується на серії припущень про те, як працює наше мислення і як люди діють і взаємодіють один з одним. Назва «Нейролінгвістичне програмування» може створити враження, що метод базується на наукових дослідженнях у сфері нейролінгвістики та теорії про процес навчання. Проте «нейро» відноситься до понять про мозок і як він функціонує і відображує ту фундаментальну ідею, що поведінка бере свій початок у неврологічних процесах бачення, слухання, сприйняття запаху, смаку, дотику і відчуттів. Ми сприймаємо навколишній світ через наші п'ять органів відчуттів, ми отримуємо розуміння з інформації, а потім керуємося ним. Наша неврологія охоплює не лише невидимі процеси мислення, але також і наші видимі фізіологічні реакції на ідеї та події. Один процес є просто відображенням іншого на фізичному рівні. Тіло людини і її розум являють собою єдине ціле, неділиму людську істоту. «Лінгвістичне» – не має нічого спільного зі сферою лінгвістичної науки, а відноситься до теорії спілкування, до вербальних і невербальних процесів, показує, що ми використовуємо мову для того, щоб контролювати наші думки і поведінку в процесі спілкування з іншими людьми. «Програмування» означає застосування прийнятних зразків думок і поведінки, як «програм». Практики цього методу стверджують, що цілком можливо запрограмувати і розпрограмувати поведінку їхніх клієнтів аналогічно комп'ютерному програмуванню [3, с. 363]. Нейролінгвістичне програмування пропонує широке різноманіття методів, підходів та засобів, які можуть вірно сформулювати ціль та знайти найефективніші шляхи її досягнення; змінити своє сприйняття оточуючого середовища, позбавитись страху та змодельовати чиясь успішну поведінку, знайти вихід із, на перший погляд, безвихідної ситуації; а також навчити прогнозувати поведінку співбесідника, конструктивно вирішувати конфлікти і, в результаті, досягати успіху в житті. Засоби нейролінгвістичного програмування (НЛП) дозволяють помічати різноманітні цікаві моменти: зразки поведінки, невербальні реакції, переконання, стратегії тощо. В основі НЛП, за визначенням О'Конора та МакДермота, лежить чотири ключових принципи:

1. Досягнення цілі, або підсумок. НЛП твердить, що точне усвідомлення того, чого саме ви хочете, допоможе вам досягти його. Цей принцип можна виразити як «знай, чого хочеш».

2. Взаєморозуміння – фактор, який є суттєвим для ефективного спілкування – максимум спільних особливостей і мінімум відмінностей між людьми на рівні підсвідомості. Цей принцип звучить так: «Встановіть розуміння з самим собою, а потім – з іншими людьми».

3. Точність відчуття: помічайте, як інші люди спілкуються, свідомо і невербально. Це може бути виражено як: «Застосовуйте свої відчуття. Спостерігайте, прислухайтеся і відчувайте, що насправді відбувається».

4. Гнучкість: виконуйте завдання по-різному, якщо те, що ви виконуєте, не дає належного результату, застосовуйте різні підходи. Іншими словами: «Продовжуйте підбирати шляхи виконання, поки не отримаєте очікуваний результат» [4, с. 71].

Дж. Ревел та С. Норман у 1997 році представили 13 припущень, які супроводжують застосування нейролінгвістичного програмування як у вивченні іноземних мов, так і в інших сферах. Ідея полягає в тому, що ці принципи стають частиною системи переконань викладача, і окреслюють спосіб організації навчального процесу.

1. Ментальна і фізична організація людини взаємопов'язані між собою. Вони є частинами однієї системи і впливають одна на одну.

2. Карта не позначає територію. Ми всі маємо різні карти світу.

3. Провалу не існує, лише віддача ... і оновлена можливість для успіху.

4. Карта стає територією.

5. Те, що має бути вірним на вашу думку, або є вірним, або стає таким.

6. Усвідомлення того, чого ви хочете, допомагає його отримати.

7. Спілкування буває невербальним, так само, як і вербальним.

8. Неусвідомлена думка є доброзичливою.

9. Спілкування буває як усвідомленим, так і неусвідомленим.

10. Кожна поведінка має позитивний намір.

11. Значенням мого спілкування є відповідь, яку я отримую.

12. Моделювання гарної поведінки приводить до гарних результатів.

13. У будь-якій системі елемент з найбільшою гнучкістю матиме найбільший вплив на систему.

Перераховані принципи пропонуються також до застосування під час навчання іноземних мов. Наприклад, у принципі «Спілкування буває невербальним, так само як і вербальним» обговорюється вид невербального послання, за допомогою якого, свідомо чи несвідомо, викладачі спілкуються зі своїми студентами в аудиторії: жести, міміка, зоровий контакт тощо.

Як вже зазначалося, моделювання також є центральним принципом у застосуванні нейролінгвістичного програмування. Так, викладачі у своїй роботі зі студентами намагаються повторити модель поведінки своїх викладачів, тих, якими вони захоплювалися у свій час. Аналогічно студенти намагаються віднайти успішну модель тієї людини, якою вони самі хотіли б стати. Дж. Ревел та С. Норман зазначають: «Якщо ви хочете стати відмінним вчителем, змодельуйте відмінного вчителя. Спостерігайте, що він робить, як він це робить; як він спілкується зі своїми учнями та колегами. Далі запитайте, що вони відчувають стосовно своєї роботи, якими є їхні переконання. Потім поставте подумки себе на їхнє місце, і уявіть, як це – бути ними. Після того, як ви вивчите всі засоби та стратегії, застосуйте їх на практиці. Розділіть стратегії моделювання зі студентами. Складіть проект моделювання хороших студентів. Спонукайте їх розділити та застосувати на практиці стратегії навчання. Також, якщо вони хочуть розмовляти, як носії мови, нехай змодельують носіїв мови» [5, с. 116]. Впровадження принципів НЛП суттєво допомагає конструктивно знаходити вихід із конфліктних ситуацій, наприклад, шляхом налагодження взаємозв'язку. Взаємозв'язок – це зустріч з людьми в їхньому світі, намагання зрозуміти їхні потреби, цінності, культуру, та спілкування таким чином, який буде співвідноситись із цими потребами та цінностями; не обов'язково з ними погоджуватися, варто просто визнати, що вони також мають право на існування; і викладачу слід працювати в межах їхнього світогляду, а не за ним. Ось, наприклад, як можна налагодити взаємозв'язок на такі твердження студентів:

1) «Кожен говорить таким чином. Мене від цього вже нудить»;

2) «Я не можу це зробити»;

3) «Усе це теорія».

Встановлюючи взаємозв'язок, викладачу бажано відповісти таким чином:

1) «Хто саме говорить?»;

2) «Що саме Ви не можете зробити?»;

3) «Ви кажете, що хочете практичного застосування?».

Аналогічно принцип «Всяка поведінка має свій позитивний намір» має спрямувати викладача на пошук позитивного наміру в таких ситуаціях:

1) студент категорично не погоджується з викладачем;

2) студент часто запізнюється на заняття;

3) студент намагається домінувати в дискусіях.

Позитивним наміром тут може бути:

1) бажання мати визнану свою ерудицію;

2) наявність інших важливих пріоритетів;

3) необхідність озвучити думки для того, щоб донести їх до інших.

Принципи нейролінгвістичного програмування також можуть бути застосованими під час вивчення всіх аспектів мови. Наприклад, запропонована послідовність уроку має намір допомогти студентам усвідомити на рівні відчуттів концептуальне значення граматичної структури. Першочергова ціль послідовності – це усвідомлення (також виконання) прикладів теперішнього доконаного часу в англійській мові. Урок починається з керованої уяви про те, як ми їмо тістечко і як це відбувається на досвіді:

1. Студентам кажуть, що вони збираються на «внутрішній граматичний експеримент, як, наприклад, поїдання тістечка».

2. Слід перевірити, чи вони розуміють лексику експерименту (smell, taste, chew, swallow, bite, lick, etc.).

3. Потім студентам пропонується розслабитись, закрити очі, і “go inside”, тобто увійти в атмосферу експерименту та слухати викладача, який говорить: “Imagine a biscuit. A delicious biscuit. Pick it up and look at it closely. Smell it. Notice how your mouth is beginning to water. In a moment you are going to eat the biscuit. Say the words to yourself: “I’m going to eat this biscuit.” Chew it....And then swallow. Notice how you feel now. Notice how your stomach feels with a biscuit inside it. Say the words to yourself: “I have eaten a biscuit.” Think of the words to describe how you are feeling now. Take a deep breath and gently come back to the room. Open your eyes”.

4. А тепер запитайте студентів про їхні відчуття, відчуття результату, завершеної дії. Прослухайте всі їхні відповіді, які поєднують минулий досвід поїдання тістечка з їхніми теперішніми відчуттями, як от: “I am not hungry any more”, “I have got a nice taste in my mouth” тощо.

5. Попросіть студентів проговорити ще раз речення-відчуття, яке описує результат їхньої дії: “I have eaten a biscuit”.

6. Потім пропонується великий аркуш паперу, де написано: “I have eaten a biscuit” розмістити на стіні (чи дошці) і запропонувати студентам нижче написати власні речення-відчуття в завершеному часі.

7. Залиште папір на стіні до кінця уроку, як нагадування студентам про опрацьований матеріал [5, с. 130].

Такі вправи можна виконувати для відпрацювання різних граматичних аспектів, використовуючи враження від смаків та відчуттів.

Нейролінгвістичне програмування не є методом для навчання мови, оскільки не складається із набору засобів та принципів, які зазвичай базуються на теорії та практиці на рівні підходів та структур. Більше того, НЛП – це гуманістична філософія і цілий ряд переконань і припущень, які ґрунтуються на основних засадах психології, покликаних переконати людину, що вона сама в силі контролювати і змінити на краще своє життя і допомогти в цьому своїм оточуючим. Автори НЛП переконані в тому, що якщо викладачі іноземних мов використовуватимуть їхні принципи у своїй навчальній діяльності, де в центрі педагогічної діяльності стоїть студент як особистість – “learner-centered”, “person-centered”, то вони допоможуть їм швидше досягти позитивних результатів.

Використана література:

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – Київ : Ленвіт, 2002. – 328 с.
2. Биркун Л. В. Комунікативні методи для викладання іноземної мови / Л. В. Биркун. – Oxford University Press, 1998. – 42 с.
3. Шляхина А. С. Нейролінгвістическое программирование при обучении иностранным языкам / А. С. Шляхина // Молодой ученый. – 2010. – № 6(17). – С. 363–366.
4. O'Connor J., and I. McDermott. 1996. Principles of NLP. London: Thorsons. 224 pp.
5. Revell J., and S. Norman. 1997. In Your Hands: NLP in ELT. London: Saffire Press. 144 pp.

References:

1. Metodyka vykladannya inozemnykh mov u serednikh navchalnykh zakladakh: Pidruchnyk. Vyd. 2-e, vypr. I pererob. / Kol. Avtoriv pid kerivn. S. U. Nikolayevoyi. – Kyiv : Lenvit, 2002. – 328 s.
2. Byrkun L.V. Komunikatyvni metody dlya vykladannya inozemnoyi movy / L.V. Byrkun. – Oxford University Press, 1998. – 42 s.
3. Shlyakhina A.S. Neirolingvisticheskoye programirovaniye pri obuchenii inostrannym yazykam / A.S. Shlyakhina // Molodoy ucheniy. – 2010. – № 6(17). – S. 363–366.
4. O'Connor, J., and I. McDermott. 1996. Principles of NLP. London: Thorsons. 224 pp.
5. Revell, J., and S. Norman. 1997. In Your Hands: NLP in ELT. London: Saffire Press. 144 pp.

Жигжитова Л. Н. Применение принципов нейролингвистического программирования при обучении иностранным языкам

Статья посвящена исследованию нейролингвистического программирования как альтернативного подхода к изучению иностранных языков. Нейролингвистическое программирование студентов позволяет открыть новые возможности для формирования коммуникативной компетенции и основывается на гуманистических принципах педагогической деятельности преподавателя, в центре которой стоит студент как личность; предлагается принцип моделирования как эффективное средство коррективов поведения, лишения страха и достижения успеха в различных жизненных ситуациях; формируется система личностных убеждений преподавателя во взаимоотношениях со студентами, определяется способ организации учебного процесса и предлагаются альтернативные пути конструктивного решения конфликтных ситуаций во время учебной деятельности; демонстрируется применение

принципа нейролінгвістического програмування при изученні различных аспектов иностранного языка, в частности грамматического материала.

Ключевые слова: нейролінгвістическое програмування, метод, підхід, моделювання, средство, взаємопонимание, общение, процесс обучения.

Zhyhzytova L. M. Applying principles of neurolinguistic programming for teaching foreign languages

The article deals with the research of neurolinguistic programming as alternative approaches to the study of foreign languages. The neurolinguistic programming allows opening new opportunities for the formation of students' communicative competence and is based on the humanistic principles of pedagogical activity of the teacher, in the center of which is the student as a person; the method of modeling is proposed as the most effective way of correcting behavior, depriving of fear and success in different life situations; the system of the teacher's personal beliefs in relations with students is formed, the way of organization of the educational process is outlined and alternate ways of constructive solution of conflict situations during the educational activity are offered; demonstrates the application of the principle of neuro-linguistic programming in the study of various aspects of the foreign language, and in studying grammar material in particular.

Key words: neurolinguistic programming, modeling, means, rapport, communication, teaching process, method, approach.

УДК 378.147.091.32:005.6

Зозуля О. В.

**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПІД ЧАС ЛЕКЦІЙ
ЯК УМОВА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ**

У статті порушується проблема необхідності мотивації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх вихователів дошкільної ланки освіти в закладі вищої освіти, розкриваються деякі шляхи мотивації їх професійно-спрямованої навчально-пізнавальної діяльності під час лекцій (лекції-презентації, лекції-візуалізації, лекції з елементами дискусії). Наголошується на цілеспрямованому використанні методів, прийомів і засобів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, які створюють сприятливі умови для розвитку навчально-пізнавального інтересу, формування мотивів і мотивації навчання. Зроблено аналіз педагогічних ідей науковців, присвячених вивченню шляхів підвищення мотивації під час лекцій у педагогічній науці і практиці освіти.

Ключові слова: лекція, лекція-візуалізація, лекція-презентація, лекція з елементами дискусії, навчально-пізнавальна діяльність, майбутні фахівці дошкільної ланки освіти, активізація, мотивація, методи навчання, засоби навчання.

Соціально-економічні умови сьогодення, нові пріоритети вищої освіти, зростаючі вимоги до рівня загальнокультурної і фахової підготовки випускників закладів вищої освіти, потреби в постійному самовдосконаленні обумовлюють об'єктивну необхідність у підвищенні якості підготовки майбутніх фахівців дошкільної ланки освіти. Це дає поштовх модернізації освітнього процесу, що здійснюється через оптимізацію традиційних форм, методів і засобів навчання та розвиток інноваційної освітньої діяльності. Чільне місце в системі підготовки фахівців у системі вищої освіти посідає лекційне викладання.

Лекція – один із найстаріших методів навчання. Учені-педагогі висловлювали думку, що лекція як метод викладання недостатньо активізує навчальну діяльність студентів, бо під час проведення лекції вони пасивно сприймають інформацію [5; 12]. Приєднання України до Болонського процесу і, як наслідок, реформування вищої освіти поновили дискусію щодо доцільності лекційного викладання матеріалу в закладах вищої освіти. Ми поділяємо точку зору, що лекція не вичерпала свій освітній потенціал і продовжує посідати провідне місце в організації освітнього процесу у вищій школі, але за умови творчого, інноваційного підходу до реалізації її цілей. Питаннями лекційного викладання в різні часи займалися такі відомі вчені вітчизняної та зарубіжної педагогіки, як А. М. Алексюк, В. М. Галузинський, Т. Є. Глушко, М. Б. Євтух, В. І. Загвязинський, І. І. Кобиляцький, В. І. Лозова, Н. Г. Нічкало та ін.

Лекція у вищому навчальному закладі – основна форма навчальної роботи [12]. Поряд із перевагами лекція має ряд недоліків, до яких відносяться монологічність, слабкість оперативного контролю викладача за ступенем засвоєння навчального матеріалу, труднощі впровадження індивідуального підходу тощо. Сьогодні лекція – це не лише форма повідомлення наукової інформації, а й процес посилення мотивації навчання, активізації розумової діяльності, спонукання до постійного оновлення і вдосконалення набутого досвіду [6; 8; 10]. У сучасній педагогіці лекція як активний метод викладання розглядається в роботах Н. В. Басової, Л. Г. Кайдалової, А. І. Кузьмінського, З. Н. Курлянд, А. С. Смірнова та ін.

Сучасна концепція модернізації системи підготовки кадрів для дошкільної ланки освіти передбачає збільшення числа виучуваних дисциплін, що призводить до збільшення числа дидактичних одиниць, що виносяться на самостійне вивчення, що, у свою чергу, неминуче вимагає підвищення інформаційного напо-